

ĐÁNH GIÁ VIỆC ỨNG DỤNG PHẦN MỀM POWERPOINT, VIOLET, EXE ĐỂ BIÊN SOẠN BÀI GIẢNG ĐIỆN TỬ

ThS. NGUYỄN THỊ THANH
CN. NGUYỄN THỊ ÁNH DƯƠNG

I. Thực trạng sử dụng phần mềm dạy học hiện nay

Cùng với xu hướng đổi mới phương pháp dạy học hiện nay, công nghệ thông tin (CNTT) ngày càng được ứng dụng rất mạnh mẽ và đã tạo ra nhiều chuyển biến tích cực. Nhiều phần mềm dạy học đã và đang là những công cụ trợ giúp một cách rất tích cực cho giáo viên và học sinh trong việc nâng cao chất lượng dạy - học. Tuy nhiên, bên cạnh những điều đạt được đó, chúng ta đã gặp không ít khó khăn và hạn chế. Tình trạng sử dụng phần mềm dạy học tràn lan, theo phong trào, áp dụng tùy tiện đối với mọi môn học, mọi hình thức và phương pháp dạy học đã xảy ra. Chính những hạn chế đó đòi hỏi người giáo viên cần nhận biết được chức năng, ưu điểm, nhược điểm của từng phần mềm dạy học cũng như sử dụng chúng một cách thành thạo.

Vì những lý do trên, chúng tôi đưa ra một số phân tích đối với một số phần mềm đã và đang được sử dụng phổ biến hiện nay, đó là PowerPoint, Violet, Elearning XHTML Editor.

II. Phần mềm PowerPoint

1. Giới thiệu phần mềm

Microsoft PowerPoint là một chương trình ứng dụng thuộc bộ sản phẩm Microsoft Office của Microsoft. Đây là phần mềm trình diễn, được sử dụng rất nhiều trong việc tạo các báo cáo, các mẫu biểu dùng trong việc giảng dạy, báo cáo khoa học, thuyết trình.

2. Đánh giá phần mềm

* Ưu điểm

- Microsoft PowerPoint là phần mềm giúp cho giáo viên có thể tự thiết kế bài giảng và thể hiện bài giảng một cách linh hoạt, sinh động.

- Bài giảng được chuẩn bị trên PowerPoint cho phép giáo viên multimedia hoá từng đơn vị kiến thức và qua đó, dễ dàng tổ chức hoạt động học tập của học sinh.

- Bài giảng đã được chuẩn bị trước trên máy tính, giáo viên không phải mất nhiều thời gian ghi bảng, vẽ hình ... nên có nhiều thời gian để tổ chức hoạt động học tập cho học sinh.

- PowerPoint cho phép liên kết với tất cả các chương trình được tạo ra từ các công cụ tạo bài giảng khác. Đồng thời, phần mềm này cho phép tạo ra các bài giảng có âm thanh, hình ảnh, video, chuyển động và tương tác với các hiệu ứng hết sức phong phú... Nhờ đó, bài giảng trở nên sinh động hơn, giáo cụ giảng dạy cũng trực quan hơn, các thí

nghiệm thực tế nhiều khi khó thực hiện cũng được mô phỏng,...Từ đó tạo hứng thú cho người học, giúp người học dễ dàng nắm bắt được kiến thức.

- Ngoài ra, PowerPoint có thể tích hợp với một số phần mềm khác giúp bài giảng sinh động hơn như (Violet, WinCam,...).

*** Nhược điểm**

- Phần mềm PowerPoint đòi hỏi người giáo viên phải có một trình độ tiếng Anh và Tin học nhất định mới có thể làm được.

- Khả năng trình diễn của PowerPoint phù hợp cho việc trình bày tại các hội thảo, các quảng cáo nên việc sử dụng nó vào dạy học cần có sự nghiên cứu nhất định, nhất là việc sử dụng màu sắc, độ tương phản, hiệu ứng động. Nếu lạm dụng các hiệu ứng và màu sắc, hiệu ứng động dễ gây phản tác dụng dạy học.

- Thực tế chưa có một chuẩn nào về việc soạn bài giảng trên PowerPoint nên các bài giảng hiện nay còn mang nặng tính trình bày áp đặt kiến thức, chưa thể hiện được đổi mới phương pháp dạy học nên chưa có tính thuyết phục cao đối với giáo viên

- Do PowerPoint không phải là phần mềm chuyên dụng để soạn bài giảng, do đó để thiết kế một giáo án thường mất nhiều thời gian và công sức.

- Đối với các bài tập trắc nghiệm hay bài tập ô chữ, giáo viên phải tự xây dựng chứ phần mềm này không hỗ trợ như đối với phần mềm Violet.

III. Phần mềm VIOLET

1. Giới thiệu phần mềm

Violet (Visual & Online Lesson Editor for Teachers - công cụ soạn thảo bài giảng trực tuyến dành cho giáo viên) là phần mềm công cụ giúp cho giáo viên có thể tự thiết kế bài giảng có giao diện thuần Việt. Phần mềm này do nhóm Violet (Đinh Hải Minh, Nguyễn Phú Bình, Nguyễn Phú Quảng và Bùi Anh Tuấn) xây dựng.

2. Đánh giá phần mềm

*** Ưu điểm**

- Violet có giao diện được thiết kế trực quan và dễ dùng, ngôn ngữ giao tiếp và phân trợ giúp đều hoàn toàn bằng tiếng Việt, nên phù hợp với cả những giáo viên không giỏi Tin học và Ngoại ngữ. Mặt khác, do sử dụng Unicode nên font chữ trong Violet và trong các sản phẩm bài giảng đều đẹp, dễ nhìn và có thể thể hiện được mọi thứ tiếng trên thế giới. Thêm nữa, Unicode là bảng mã chuẩn quốc tế nên font tiếng Việt luôn đảm bảo tính ổn định trên mọi máy tính, mọi hệ điều hành và mọi trình duyệt Internet.

- Violet cho phép chuyển đổi được ngôn ngữ một cách toàn diện, vì vậy rất thích hợp cho việc dạy học bất cứ ngoại ngữ nào.

- Tương tự phần mềm PowerPoint, Violet có đầy đủ các chức năng dùng để tạo các trang nội dung bài giảng như: cho phép nhập các dữ liệu văn bản, công thức, các file dữ liệu multimedia (hình ảnh, âm thanh, phim, hoạt hình Flash...), sau đó lắp ghép các dữ liệu, sắp xếp thứ tự, căn chỉnh hình ảnh, tạo các hiệu ứng chuyển động và biến đổi, thực hiện các tương

tác với người dùng... Riêng đối với việc xử lý những dữ liệu multimedia, Violet tỏ ra mạnh hơn so với PowerPoint, ví dụ như cho phép thể hiện và điều khiển các file Flash hoặc cho phép thao tác quá trình chạy của các đoạn phim v.v... Các hiệu ứng được chạy với tần số quét cao, giúp cho các chuyển động trở nên mịn màng. Do đó, Violet rất phù hợp trong việc soạn bài giảng dành cho học sinh từ Tiểu học đến Trung học phổ thông.

- Violet cũng có các module công cụ dùng cho vẽ hình cơ bản và soạn thảo văn bản nhiều định dạng (Rich Text Format). Ngoài ra, Violet còn cung cấp sẵn nhiều mẫu bài tập chuẩn thường được sử dụng trong các sách giáo khoa (SGK) và sách bài tập như: Bài tập trắc nghiệm, bài tập ô chữ, bài tập kéo thả chữ / kéo thả hình ảnh.

- Ngoài các module dùng chung và mẫu bài tập như trên, Violet còn hỗ trợ sử dụng rất nhiều các module chuyên dụng cho từng môn học như vẽ đồ thị hàm số, dựng hình hình học, soạn thảo công thức, vẽ mạch điện, thí nghiệm cơ học, quang học...

- Violet còn cho phép chọn nhiều kiểu giao diện (skin) khác nhau cho bài giảng, tùy thuộc vào bài học, môn học và ý thích của giáo viên. Ngoài ra, phần mềm này còn cung cấp ngôn ngữ VS (Violet Script) giúp giáo viên có thể dễ dàng mô tả các bài giảng của mình, hoặc có thể sửa đổi lại một bài giảng có sẵn để phù hợp với kịch bản của mình.

- Dự án Phát triển Giáo dục Trung học phổ thông cung cấp rất nhiều bài giảng mẫu theo SGK.

- Sau khi soạn thảo xong bài giảng, Violet sẽ cho phép xuất bài giảng ra thành một thư mục chứa file EXE hoặc file HTML chạy độc lập, tức là không cần Violet vẫn có thể chạy được trên mọi máy tính, hoặc đưa lên máy chủ thành các bài giảng trực tuyến để sử dụng qua mạng Internet.

* **Nhược điểm**

- Đây là một phần mềm công cụ đóng, giáo viên chỉ có thể sử dụng các mẫu có sẵn để thiết kế bài giảng.

- Phần mềm này chỉ thích hợp cho học sinh phổ thông.

IV. Phần mềm EXE

1. Giới thiệu phần mềm

EXE (Elearning XHTML Editor) là phần mềm giúp đỡ giáo viên tạo các nội dung bài giảng, câu hỏi trắc nghiệm với nhiều định dạng khác nhau, xuất ra các trang Web độc lập hay theo các chuẩn Elearning. Chương trình eXe là một dự án mã nguồn mở, được tài trợ bởi chính phủ New Zealand, một số trường đại học và một cộng đồng người dùng toàn cầu.

2. Đánh giá phần mềm

*** Ưu điểm**

- Với phần mềm EXE, nội dung bài giảng có thể đưa trực tiếp lên mạng để học sinh tự kiểm tra kiến thức không cần có sự can thiệp của giáo viên (dưới hình thức trắc nghiệm khách quan, điền từ, đúng sai, hỏi và trả lời, kể cả giáo án đã soạn của giáo viên). Tương tự các phần mềm hỗ trợ dạy học khác như PowerPoint, Violet... EXE cho phép chèn các hình ảnh (jpg), phim (swf, flv), âm thanh (mp3, wma) hoặc liên kết với website

khác lúc online để minh họa cho nội dung bài học. Học sinh và giáo viên có thể thao tác trực tiếp với bài dạy trên mạng hoặc tải các bài dạy, tư liệu kèm theo để học tại nhà trên máy tính.

- EXE là công cụ soạn thảo trên nền tảng Web, hỗ trợ cho giáo viên, học sinh trong các trường học trong việc thiết kế, phát triển và xuất bản tài liệu học tập và giảng dạy mà không cần có kiến thức căn bản về HTML, XML hay những chương trình soạn thảo phức tạp.

- Web là một môi trường giáo dục thuận lợi vì nó mang lại cho người dạy và người học các khả năng tương tác và truyền thông. Tuy nhiên, tình hình thực tế là không nhiều giáo viên có đủ các kỹ năng tự thiết kế các trang Web, do đó phụ thuộc nhiều vào các kỹ thuật viên và những nhà phát triển Web nếu muốn đưa nội dung giảng dạy lên mạng. Chương trình eXe ra đời nhằm mục tiêu giúp vượt qua các khó khăn như :

+ Hầu hết phần mềm làm Web theo kỹ thuật truyền thống đều không chú trọng vào việc thiết kế riêng cho các nội dung giáo dục. Kết quả là giáo viên và nhà trường thường không ưng ý khi sử dụng các phần mềm này để xuất bản bài giảng. EXE cung cấp các công cụ khuyến khích giáo viên tích cực soạn giảng và xuất bản bài giảng lên Internet.

+ Hiện nay, các hệ thống quản lý học tập (LMS : learning management system) chưa có các công cụ soạn thảo nội dung đa dạng (so với các phần mềm chuyên làm Web) . EXE là một công cụ soạn thảo và đóng gói theo các tiêu chuẩn của E-learning, có khả năng import vào bất cứ LMS nào.

+ Phần mềm EXE cho phép người sử dụng làm việc khi Offline, chứ không nhất thiết phải kết nối vào Internet và vẫn có thể thấy được nội dung của họ sẽ như thế nào khi xuất bản lên mạng.

- Trong môi trường EXE, các tác giả đã xây dựng nhiều iDevices theo cấu trúc nội dung của bài học. Như vậy, giáo viên có thể sử dụng một số iDevices để thiết kế bài giảng theo ý tưởng của mình. Ngoài ra, nếu các iDevice có sẵn chưa đủ đáp ứng đối với người sử dụng, EXE cho phép chúng ta có thể tự xây dựng thêm các iDevice khác. Trên mỗi iDevice cũng có sẵn những dòng tip hỗ trợ, chỉ dẫn việc sử dụng các iDevice để dạy học.

* Nhược điểm

- EXE là một phần mềm công cụ hỗ trợ dạy học trực tuyến, do đó đòi hỏi phải có cơ sở vật chất đảm bảo, giáo viên phải có trình độ Ngoại ngữ và Tin học nhất định.

- Giao diện của phần mềm không thân thiện, khó sử dụng.

- Do đây là một phần mềm đang trong quá trình phát triển nên vẫn còn một số hạn chế.

Tóm lại, mỗi phần mềm đều có một thế mạnh riêng, để việc ứng dụng CNTT vào giảng dạy có hiệu quả, giáo viên cần phải xác định mục đích bài dạy rõ ràng để chọn phần mềm thích hợp cho bài giảng. Ngoài ra, giáo viên cũng có thể tích hợp các phần mềm với nhau để bài giảng thêm phong phú, dạy học đạt hiệu quả cao.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] **Dự án Đào tạo Giáo viên THCS**, *Tài liệu Hội thảo tập huấn triển khai chương trình giáo trình CĐSP “Đổi mới nội dung và phương pháp dạy học Tin học”*, Tháng 12/2006.

[2]. <http://ebook.com.vn/>